

Gaan!

Vandaag

In haar twaalfde theaterprogramma bezingt **Pater Moeskroen** in meeslepende ballades en opzwepende deunen de folkmuziek in al haar facetten. In de nieuwe show Vagebond zwerven De Paters langs paden van liefde, dromen, afscheid en succes. De heren nemen meer dan zestig instrumenten mee en vragen het publiek zich aan te sluiten bij hun dampende folk en hartstochtelijke ballades. Na afloop van de voorstelling feesten ze verder in de foyer.

Vanavond te zien en te horen in theater Het Onderdak in Sassenheim.

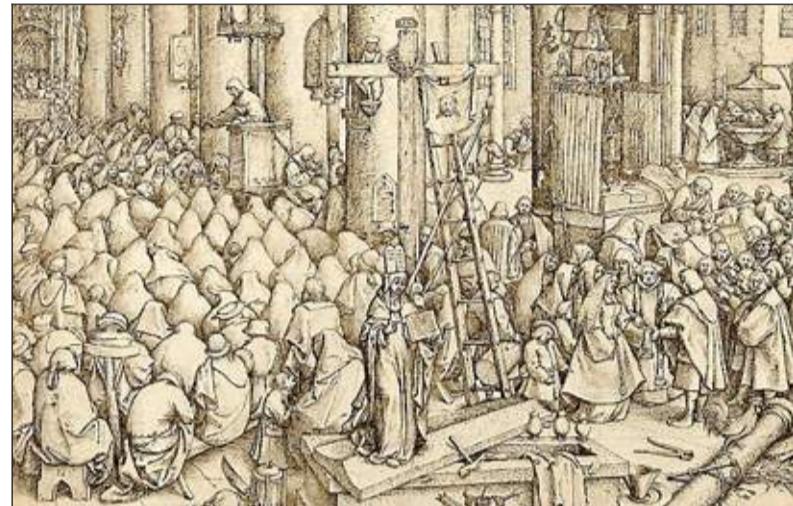

Pater Moeskroen.

Morgen

Het boek voor het eerst op het toneel. **De ontdekking van de hemel** is het verhaal over de intense vriendschap van Onno Quist (Waldemar Torenstra) en Max Delius (Sieger Sloot). Samen raken ze in de ban van de mooie celliste Ada Brons. Zij krijgt een relatie met Max en vervolgens met Onno. Dan blijkt Ada zwanger. Bij de geboorte is niet alleen onbekend wie van de twee de vader is, maar ook welke allesomvattende missie dit kind te wachten staat. Een missie die in deze bewerking blijkt te worden beïnvloed door het personage Mulisch zelf. Morgen te zien in de Leidse Schouwburg.

Uit

Pieter Brueghel, 1559: Vrouwen met huiken in de kerk.

FOTO RIJKSMUSEUM

Vergeten kledingstuk in Wevershuis

Een goede vrouw droeg een huik

Wilfred Simons
w.simons@hollandmediacombinatie.nl

Leiden * Goed, de 16de en 17de eeuw mag bekend staan als de Kleine IJstijd, toch waren stormwind en vrieskou geen reden om een huik te dragen. Een huik was geen winterdracht. Nee, een vrouw die een huik droeg, liet daarmee zien dat zij een degelijke, goede, zorgzame huisvrouw was, zegt de Leidse kledinghistorica Geeske Kruseman. Het Leidse Wevershuis wijdt zijn 'wintertentoonstelling' aan deze merkwaardige mantel, die Nederlandse huisvrouwen van top tot teen bedekte in de periode 1520-1640.

Reconstructie

Wacht even - een huik? Het is een vergeten kledingstuk, zegt Kruseman. Tienduizenden moeten er zijn gemaakt en ze waren zo degelijk dat ze een leven meegingen, maar er is er niet één over. Voor een reconstructie, die in het Wevershuis te zien is, waren Kruseman en kostuumontwerpster Letja Feis aangewezen op tekeningen en schilderijen van onder meer Albrecht Dürer (1471-1528) en Pieter Brueghel de Oude (1526-1569). Ook Nederlandse spreekwoorden waar de huik in voorkomt, zoals 'zijn huik naar de wind hangen' (- met alle winden meewaaien) en 'iemand de blauwe huik omhangen' (- overspel plegen), kent bijna niemand meer.

Wevershuis

'De huik. Een vergeten kledingstuk uit de Kleine IJstijd' is te zien tot en met zondag 8 maart. Museum Het Leidse Wevershuis, Middelstegracht 143 in Leiden, is gratis te bezoeven van dinsdag tot en met zondag tussen 13 en 16 uur. Geeske Kruseman en Letje Feis geven op verzoek rondleidingen. gees.krus@gmail.com

Geeske Kruseman bij een gereconstrueerde huik in het Wevershuis.

FOTO HIELCO KUIPERS

Een huik was een zwarte wollen mantel die niet van de schouders afhing, maar van het hoofd. Ter hoogte van het voorhoofd zat een klep, waar de lap stof die de mantel vormt, werd aangerimpeld. Die klep was 'zo groot als die van een baseballpet', zegt Kruseman. Van de klep af waaierde de stof uit. Op de huik gingen vrouwen in de loop van de 16de eeuw een grote, ronde hoed dragen. Eerst droegen ze die los, later werd hij aan de huik vastgenaaid. In de loop van de tijd onderging de huik meer veranderingen: de klep, die eerst van oor tot oor liep, werd eerst smaller en veranderde daarna in een 'snavel',

een langwerpig, omhoog gericht stukje stof. De huik was een 'gelegenheidsdracht voor vrouwen uit de lagere burgerstand', zegt Kruseman. Ze droegen hem als ze naar de markt, de kerk en naar begrafenissen gingen. Als ze zelf op de markt stonden, als vis-, groente- of hoenderverkoopster, hadden ze geen huik aan.

Republiek

Vrouwen uit de hogere kringen droegen nooit huiken. Alleen tijdens het Twaalfjarig Bestand (1609-1621) en de jaren daarna was de mantel een tikje modieus in de

regenterstand. „De huik was toen een symbool van onze zwaarbevochten onafhankelijkheid”, aldus Kruseman. „Wie er één droeg, zei: 'ik ben trots op onze vrijheid en op de Republiek'. Meestal keken Nederlandse vrouwen uit de hogere standen naar de mode uit Frankrijk, Engeland of Spanje, maar in die periode lieten ze zich inspireren door de eigen traditie.”

Vanaf 1640 verdween de huik uit het straatbeeld. „Hij werd een rouwaccessoire, een dracht voor begrafenissen”, zegt Kruseman. In die vorm hield hij het tot 1900 uit in geïsoleerde gebieden als West-Brabant en het eiland Wieringen.

Liedjes uit 'Soldaat van Oranje' op Scratch Muziekdagen

Theo de With

Leiden * Liedjes uit de musical 'Soldaat van Oranje' zijn dit jaar voor het eerst te horen tijdens de Scratch Muziekdagen in Leiden. Het evenement wordt van donderdag 12 tot en met zondag 15 februari gehouden in de Pieterskerk.

Op de 27ste editie van de Scratch Muziekdagen worden zo'n 3500 zangers verwacht. Zij dompelen zich de hele dag onder in muziek. De deelnemers beginnen 's ochtends om 9.30 uur met repeteren. Ze hebben zich thuis wel enigszins kunnen voorbereiden. De repetitie loopt tot 17.00 uur. Na de avondmaaltijd

wordt het geleerde 's avonds voor bezoekers ten gehore gebracht. 'The Messiah' van Händel is altijd vaste prik bij de Scratch Muziekdagen. Dit muziekstuk wordt zowel donderdag als vrijdag uitgevoerd. De vrijdag is vooral op jongeren gericht. Het koor wordt gevormd door middelbare scholieren en de solisten zijn studenten van het conservatorium.

Op zaterdag staan er hoogtepunten uit musicals op het programma. Daarbij worden als primeur drie nummers uit 'Soldaat van Oranje' gezongen. Het is voor het eerst dat deze liedjes door zo'n groot koor worden gebracht. Ook de bekende

ouverture van Rogier van Otterloo, ook bekend van de film 'Soldaat van Oranje', wordt gespeeld. De compositie 'The armed man' (Mis voor de vrede) van Karl Jenkins wordt op zondag uitgevoerd. Ook dit muziekstuk is nooit eerder op de Scratch Muziekdagen te horen geest.